

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 13. Patientia signum prædestinationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

§. XII.

Patientia innocens.

Ex Veteri.

ERit autem agnus absque macula. Ex. 12. 5. Agnus requisitus ad immolandum, & ad necem, debebat esse sine macula. Placet Deo innocens victima. Sylveira in Act. 25. q. 1. Innocentia maximè patiendum.

Neque reprehendit me cor meum in omni vita mea. Job. 27. 6. patiens Job ait.

Quoniam declinaverunt in me iniquitates. Pl. 54. 4. id est, quoniam inimici projece-
runt in me falsa crimina. *Cor meum conturbatum est in me.* - *Et dixi: quis dabit mihi pennas sicut columba?* Bellarminus hic.

Dilectus meus candidus, & rubicundus. Cant. 5. 10. Rupertus: unde candidus? & unde rubicundus? Nimirum candidus sanctitate, rubicundus Passione. Dicat aliquis? si ergo candidus, quare rubicundus? si sanctus, quare passus? Didacus Nils. D. 16. Pent. §. 1.

Sicut ovis ad occisionem ducetur. Il. 53. 7. Ideo innocentissimus agnus neci datus, quia velut ovis omnibus ex se benefaciebat. Id. ib.

Daniel c. 1. 6. non peccavit; Ananias, Azarias, Misael, à peccato immunes fuerunt; & ramen captivi effecti sunt. Origenes hom. 1. in Ezech.

Ex Novo, Patribus, & alijs.

Ad reges, & principes, ducemini propter me. Matth. 10. 18. S. Thom. ducemini ad reges: sed magnam debetis habere consolationem, quia propter me scilicet, quem diligitis. Hugo Card. hæc erat eis magna consolatio; cum scirent, quòd propter Deum patiebantur. Sylveira hic c. 8.

Ecce agnus Dei. Joan. 1. 29. Joannes Passionem non ignorabat; sed hoc primum testatus est, dicens: *ecce agnus Dei.* Agnum vocans, crucem divulgat. S. Chrysol. in Cat. S. Thomæ. Ubi innocentia Christi prædicatur, ibi crux, & mors denuntiatur: inseparabilia crux, & innocentia. Sylveira in Act. 25. q. 1.

Existimabat se visum videre. Act. 12. 9. Cur Petrus Angelum non agnoscit? Erat Petrus innocens inclusus in carcere; & erant ibi multi iniqui, & malefactores: vidensque se innocentem à vinculis absolvi, cum maligni remanerent in custodia; sciensque Mundi perversitatem, quâ innocentes opprimuntur, & pravi salvantur: ideo velut somnium, quòd fiebat, reputabat. Sylveira hic q. 14.

Gaudeo in passionibus. Colofs. 1. 4. Ratio: *nihil mihi conscius sum.* 1. Cor. 4. 4.

Tentatum per omnia absque peccato. Hebr. 4. 15.

Nemo vestrum patiat ut homicida, aut fur, aut maledicus, aut alienorum appetitor. 1. Petri 4. 15. Hugo à S. Vict. dum expendit illud Pauli Gal. 6. 14. *mibi absit glo-*

riari, nisi in cruce Domini nostri, ait: dicunt homines, quando pœnam sustinent: si meruissimus, non erubesceremus; nunc autem injustè pati in nominiosum est nobis. Obloquium videtur: imò si pro culpa pateris, erubescere; si sine culpâ, gloriare. Latro magis esse vis, quàm Christus? Sylveira in Matth. 10. c. 8.

Patientia amica est bonæ conscientia, non inimica innocentia. Cum ergo videris quendam patientiam; quam non ostendit, nisi causa patiendi. Quando illa bona est; tunc ista vera est. S. August. l. de pat. c. 5.

Feliciter sunt miseri, quos certò constat non meruisse. Hinc est, quòd gloriamur in vinculis; quorum causa nobis est pro solatio, non conscientia pro flagello. Hildebertus ep. 39.

§. XIII.

Patientia signum prædestinationis.

Num. 1.

Figura, & Symbola.

EX omnibus animantibus &c. Gen. 7. 2. Inferius bestias, quadrupedia, atque reptilia; superius verò aves, & homines, habitasse credendum est. Ibi lata exitit, ubi bestias habuit; ibi angusta, ubi homines servavit. S. Greg. hom. 38. in Evang.

Tolle filium tuum unigenitum &c. Gen. 22. 2. Ismael ad speciem tenerius videtur dilectus: nam, cum Dei jussu domo illum excluderet, matris scapulis imposuit, & panes largitus est. Gen. 21. 14. *Quid fecit Isaac? tulit ligna holocausti, & imposuit super Isaac filium suum.* - *cumq; alligasset Isaac filium suum.* Dilectus tam præ Ismaele? & quomodo? Ismaeli providit commoda, Isaac martyria: ille portatur, hic portat; sed incommodis procuratur Isaac ingens felicitas. Naxera in Jos. 24. §. 7.

Accedat huc ut tangam te fili mi; & probem, utrum tu sis filius meus. Gen. 27. 21. Vix aliter Deus. Tangendus es mi fili: calidas manus quidem habeo; sed urunt. Sed si filius meus es, patieris te tangi. Drexelius Gymn. pat. t. 2. p. 1. c. 2. §. 2.

Rachel ultimam filium, eumque charissimum, *Benoni*, hoc est, *filium doloris.* Gen. 35. 18. Sicut Il. 53. 3. *Christus virum dolorum.* Jacob autem eundem *Benjamin*, id est, *filium dexteræ* nominavit. ib. Quid est hoc aliud? quàm filios Dei, qui persecutionem patiuntur, esse non tantum *Benoni*, seu filios doloris; sed etiam *Benjamin*, filios dexteræ: qui scilicet in illa dextera agnorum, non hircorum, statuentur. Stengelius t. 1. Judic. div. c. 31. Formosa illa Rachel Ecclesie est typus; quæ magnis angustijs, & doloribus oppressa plurimos enititur filios; quos haud incongruè doloris filios appellare potest: sed eos deinde Pater cælestis dexteræ filios nuncupat; quòd, qui in tribulationibus stabiles sunt, tandem ve-

lat,

lut legitimi filij à Deo ad dexteram in regno cœlorum collocandi sunt. Petrus Beseus D. 3. Pafch.

Joseph accusavit fratres suos - crimine pessimo. Gen. 37. 2. Sed non refertur ulla patris obiurgatio. Joseph verò referens Patri, & fratribus, somnium de sole, lunâ, & stellis, arguitur à patre: *quid sibi vult hoc somnium, quod vidisti?* v. 10. Reliqui erant filij ancillarum; Joseph verò tenerimè dilectus, & patri præ cæteris erat charus. *Videntes fratres ejus, quòd à patre plus cunctis filijs amaretur, oderant eum.* v. 4.

Invenit scyphum in sacco Benjamin. Gen. 44. 12. In sacco Benjamin vas Joseph inventum est. In habitu & vita Religiosi, reperi debet calix Jesu Christi, hoc est, Passio ejus, paupertas, & austeritas. In hoc vase augurari solet ipse Dominus: nam ex clarioribus signis prædeterminationis est; si libenter bibas sanguinem Passionis Domini. Diez. Monachi austeritas.

Duos Cherubim aureos, & productiles facies. Ex. 25. 18. hoc est, ex auro ductili, & mallei operâ extenuatò: quia in sanctis sanctorum, potissima templi parte, collocandi erant. Barradius tom. 2. l. 8. c. 10. cum audisset in vinculis.

Volvite saxa ingentia ad os speluncæ - vos autem nolite stare. Jos. 10. 18. 19. Quam amaverant, hostibus quietem permittit; milites verò ad bellicos labores cogit: supplicia regibus distulit; durioribus reservans: *eduxerunt ad eum quinque reges de spelunca.* v. 23. Milites, quos compulsi defudare, gloriosis fecit micare trophæis: quos otio indulgere permisit, infami stipiti dedicavit. Naxera hîc §. 49.

Num. 2.

Testimonia ex Veteri.

Nunc-scio, quòd certissimè regnaturus sis. 1. Reg. 24. 21. Unde hoc cognovit Saul? ex persecutionibus, quas ab ipso Saule multis diebus humiliter sustinebat. Patientia in persecutionibus signum est prædeterminationis. Diez Patientia.

Frustrâ conflagavit conflagator. Jer. 6. 29. Omnipotens conflat hominem, quem creavit: quia per ignem tribulationis, atque per verba doctrinæ, in unum vult redigere, quem dispersum in multa cognovit; & purgare, qui se propriâ voluntate infecit. Sed sæpe tribulationis ignis ardet, non purgat: & doctrina suscipitur, & non emendat; non defectu agentis, sed perveritate patientis. Nullum sanè reprobationis signum certius, quàm purgatorij per Deum ordinatis nolle purgari. Sim. Casl. l. 4. c. 3.

Propter me orta est tempestas hac. Joan. 1. 12. Navis illa, quâ servus Dei Jonas vehebatur, plena erat idololatriæ, & Infidelibus; quos tamen pro tunc Deus non punivit; & de inobedientia servi sui vindictam tulit. Sic, licet nos Fideles premamur miserij; & Turcæ &c. in prosperitate vivant; non putemus Deum no-

stri oblivisci: quia agit nobiscum tanquam cum filijs sibi valdè dilectis; castigat nos, ut emendemur. Diez conc. 2. in Nat. S. Joan. B.

Ponam te quasi signaculum. Aggai 2. 24. Mystice: Christus est sigillum Dei: quia suâ effigie, putâ, suâ fide, gratiâ, virtute, moribus, caractere in Baptismo, alijs Sacramentis, ob signat suos Fideles. Deus enim misit Christum qui voluit nos conformes fieri imaginis Filij sui. Rom. 8. 29. ut, *sicut portavimus imaginem terreni Adæ; ita portemus & imaginem cælestis.* 1. Cor. 15. 49.

Ducam tertiam partem per ignem. Zach. 13. 9. Tertiam partem Electorum per ignem traducit, ut populum suum. Ideo subjungit: *dicam populus meus es.* S. Cyrill. Alex. ad multas vexationes, & persecutiones, excipiendas vocati sunt. Quæ igitur hinc utilitas? aut quod præmium referent? qui sic afflicti, & prostrati sunt? Domestici, noti, & dilecti Deo, evaserunt. Quocirca hæreditas Dei, & Patris facti sunt. Arcones in Il. 1. 25. Disc. 4.

Ex Novo.

Ipse salvum faciet populum suum à peccatis eorum. Matth. 1. 21. quoniam non salvi fient, qui non sunt de populo Dei. Quem autem appellavit Deus populum suum, nisi populum; circumcisum? ut spirituali circumcissione secernat, qui de populo Dei satagit numerari. Sed quis populus Dei, nisi qui fuit flagellatus in Ægypto? Flagellis erudiri oportet, qui vult esse in populo Dei. Populus Dei est, qui dimisit spirituales, & obscuram Ægyptiacam regionem; qui effugit servitatem invisibilis Pharaonis; qui sequitur Moysen, Aaron; legem, & Sacerdotium; doctrinam, & gratiam; Evangelium, & Sacramenta: qui transit mare sæculi sicco vestigiò; nè pedes animarum intingantur malâ doctrinâ, & lutò temporalium rerum; qui videt Ægyptios malarum delectationum in littore suffocatos; qui per deserta sequitur Christum. Sim. Casl. l. 2. c. 17.

Cum audisset in vinculis. Matth. 11. 2. Joannem; quem Angelus Luc. 1. 15. *magnum coram Domino* fore prædixerat, vinculis videmus in carcere constrictum; Herodem verò impium in sublimi throno. Innocens cruciatur, nocens deliciatur: qui enim magnus est, magna tolerat; potentes virtute poterunt propter Deum tormenta patiuntur. Virtutis magnæ labores magni comites sunt. S. Chrysost. hom. 8. in Matth. viriliter cuncta sustineas; sciens, tribulationes maximas inseparabiles quosdam comites esse virtutum. Dulcibus in fluvij ingentes ceti, alijque magni pisces, non reperiuntur; sed in amaro mari: sic in dulci vita magni coram Domino viri non visuntur. Magnæ naves per profundum pelagus; magni coram Domino viri per profundas tribulationes, in cœlum navigant. Sublimi, conspicuoque adificij loco statuendi lapides pluribus, quàm alij, percussioibus dolantur: sic sublimiori in throno cœli collocandi homines pluribus, quàm ceteri, cruciatibus poliuntur. Barradius tom. 2. l. 8. c. 10.

R 1 3

Hic

Hic est Filius meus dilectus. Luc. 9. 35. O coelestium tempestatum faustissimos turbines! ô nubium omni iucunditate serenius! Apostoli quidem pavore territi ultimum timebant excidium: cum ecce tibi è nube aurea effluit vox, quâ Christus dilectus Deo Filius renuntiatur. Ergo noli desperare, cum ater super caput nimbus impenderit: nam licet te vellimentis gloria exuat; licet Moysen, & Eliam, fuget; licet tui fulgorem vultus infuset: filium nihilominus te Dei non declarat tantum, sed facit. Magis à Deo amaris, cum nubes te horrida inumbrat. *Il. 19. 1. ecce Dominus ascendet super nubem levem:* nubes sunt persecutiones; sed iustitiæ solem non subducunt, at advehunt. *Oliva 1. 13. Strom. hic.*

Flagellat autem omnem filium, quem recipit. Hebr. 12. 6. Nè te sine flagello speres futurum; nisi forte cogites exhereditari. S. August. in Pf. 31.

Ego, quos amo, arguo, & castigo. Apoc. 3. 19. E contra verò. Jer. 12. 1. *quare via impiorum prosperatur.* Ansbertus hic. Electi per presentes tribulationes ad hereditatem paternam; & reprobi, sine temporali flagello, ad mendicantem perveniunt æternam. apud Sylveira in Act. 8. q. 14.

Ex Patribus, & aliis.

Quòd te non vult pati, non pateris; quòd te permiserit pati, flagellum corrigentis est, non poena damnantis: *ad hereditatem sempiternam erudimur, & flagellari dedignamur?* S. August. tr. 7. in Joan.

Nonne melius est, ut flagellet te, & recipiat te; quam parcat tibi & deserat te? S. Aug. de verb. Dom. serm. 4.

Certa, atque segura, est expectatio promissæ beatitudinis; ubi est participatio Dominicæ Passionis. S. Leo l. 9. de Quadragesima.

Quemadmodum continuus successus temporalis indicium damnationis est; ita flagelli eruditio cum patientia indubium prædestinationis agnoscitur esse prælagium. S. Laur. Just. l. de cont. Mundi c. 19.

Qui bona agit, & mala suscipit; quidquid sibi iustæ retributionis in terra subtrahitur, hoc illi in cælo multiplicius cumulatur. Porrò medici corporum, quos desperat, ad percipiendam passim, quæque petierint, alimenta relaxant: ad quos erigendos esse conspiciunt, cuncta eis noxiæ delectationis minaciter interdiciunt; antidota insuper amara propinant. Vites quoque, & fecundæ arbores, putationibus subjacent: steriles autem, & quæ ignibus sunt tradendæ, ramis evagantibus, quò liberius, eò diffusius patent. Noli itaque hujus vitæ felicitatem hominibus invidere; sed condole: imò, quia ipsi non dolent, potiùs ingemisce. Qui nimiram velut bruta animantia ad macellum edendo properant edendo, ad gladium lascivendo festinant. B. Petr. Dam. ep. 6.

Sit mens in prosperis timida, sic in adversitate segura: cumque bona facit, & tolerat; tunc se procul dubio numerari inter Christi membra confidat. Quisquis enim rectè vivens fla-

gellis atteritur; sicut Christi nunc in utroque vestigia sequitur, ita postmodum ejus confortio non privatur. B. Petrus Dam. ep. 31.

Magni amoris, & electionis æternæ, signum est; quando homines redarguit, increpat; neque sinit quiescere, donec exeat à peccato. S. Thom. Vill. f. in D. 4. Adv.

Hoc signum amoris, hoc indicium æternæ hereditatis; si me hic fecerit consortem sui calicis. Id. conc. de S. Jacobo.

Qui exceptus est à Passione, & tribulatione flagellorum, exceptus etiam erit à confortio electorum filiorum; quia scriptum est: *ve vobis, qui habetis hic consolationem vestram.* Idiota, 2. contempl. c. 1.

§. XIV.

Patientia propria Christianorum.

*P*Onam illum quasi gregem in ovili. Michæ 2. 12. Sept. & Chald. legunt, *in tribulatione:* ut sciant Fideles; se vocatos esse ad ovile Christi, quasi ad domum tribulationis, & crucis. Cornelius hic.

Nemo moveatur in tribulationibus nostris: ipsi enim scitis, quod in hoc positi sumus. 1. Thes. 3. 3. August. in Pf. 25. si vides malos florere, bonos laborare; tentatio est, fluctus est; & dicit anima tua: ô Deus! Deus! ipsane est iustitia tua; ut mali florent, boni laborent? Dicis Deo: hæcine est iustitia tua? Et Deus tibi respondet: hæcine est fides tua? hæcine tibi promisi? aut ad hoc Christianus es factus; ut in sæculo floreres? apud Marchantium D. 2. Adv.

Christianorum est, pressuram pati in hoc sæculo, & lugere; quorum est vita æterna. Origenes l. 2. in c. 2. ad Rom.

Pati Christianorum est. Philo Carpath. in Cant. 1. 9.

§. XV.

Patentiæ motivum, cæli, & salutis, memoria. Symbola.

*F*enestram in arce facies, & in cubito summatis summitatem ejus. Gen. 6. 16. Olearter: videtur contextus innuere, fenestram fuisse in superiori porta arcæ. Alias fenestras in lateribus, non verò in summitate ædificij, ponimus; cur hic superius in summitate arcæ? Benedictus Fernandus c. 7. in Gen. sect. 6. Intelligitur fenestra, per quam lux admittitur, cælumque suscipitur. Qui enim in funebri illo feretro, velut morte conscripti, tam calamitosam vident vitam, absque ingenti consolatione, ac levamento, quod cælum conuentibus præbere solet. Sic Stephano videnti cælos apertos dulces lapides fuere, Paoletti in festo S. Stephani.

Animalia ibant, & revertebantur, in similitudinem fulguris coruscantis. Ezech. 1. 14. Unde illis, præsertim homini, & bovi, lentis, talia celeritas? *Et similitudo super capita*